

SM19

Is het nuttig om een half miljard jaar terug te kijken?

Deze column van Frank Kalshoven [van 11-nov-2022] is spot on! Voor de planeet aarde is er niets bijzonders aan de hand met klimaatverandering en de vernietiging van de biodiversiteit en daarmee met de teloorgang van onze eigen leefomgeving. De planeet aarde (4,5 miljard jaar geleden geboren, verwacht te sterven over 5 miljard jaar, samen met onze zon) en de kosmos (13,7 miljard jaar geleden geboren, verwacht te sterven over 10 tot de 100ste jaar, samen met alles) zijn volstrekt onverschillig over ons.

We stellen met onze 300.000 jaar als Homo sapiens en met onze 10.000 jaar als veredelde landbouwers niets voor. Maar liefst 99,99% van alle soorten zijn in de loop van de aardse geschiedenis uitgestorven en wij zijn hierop geen uitzondering. Tenminste, als we niet héél erg goed oppassen. Want van alle miljoenen soorten die de afgelopen honderden miljoenen jaren op aarde hebben rondgekropen, rondgegraven, rondgezwoomen en rondgevlogen, is er, voor zover wij kunnen nagaan, nooit eerder een soort geweest met het vermogen om over de eigen sterfelijkheid na te denken.

Of met het vermogen om van het verleden te leren en er iets in het heden mee te doen om een toekomst voor alle generaties ná ons zeker te stellen. Of met het vermogen om op mondiale schaal samen te werken en daarmee alle kleine sociale groepen van alle acht miljard individuen, verdeeld over tweehonderd landen, met elkaar te verbinden. Maar we zijn óók van nature zelfzuchtig, eenkennig en kortzichtig. En die eigenschappen doen ons nu de das om, omdat ze leiden tot zelfzuchtig, eenkennig en kortzichtig gedrag op het niveau van de menselijke beschaving als gehéél.

Dus dank aan Frank Kalshoven voor het wijzen naar het intelligente en noodzakelijke werk van Thomas Halliday in zijn boek 'Otherlands' (Nederlandse vertaling 'Oerland'). Prima om ons 500 miljoen jaar terug in de tijd te brengen en onze ogen te openen.

Maar dan nu weer terug naar het hier en nu. Want wat moeten we ermee? Hoe verhalen we zoiets 'groots' terug naar zoiets 'kleins' als onze supralokale dagelijkse beslommingen in onze kleine sociale groepen van gezin, familie, vrienden, collega's en teamgenoten?

De afgelopen twee jaar heb ik daar in stilte over nagedacht en mijn onderzoek vertaald naar een boek over 'de aard van het beestje', Homo sapiens, de 'verstandige, wijze, denkende mens'. Het heet 'De mens als grens — Over de onbuigzame barrières van ons bestaan'. Frank

Kalshoven eindigt zijn column met de zin 'Ik verzet me tegen deze nihilistische conclusie [dat het uitsterven van de mens door eigen toedoen wellicht geen ramp is], maar [ik] weet nog niet goed waarom'. Ik denk het wel te weten. Maar in 'De mens als grens' probeer ik jou er als lezer zélf achter te laten komen welke partij gelijk gaat krijgen: de nihilisten of de confrontationalisten.

<https://www.volkskrant.nl/economie/paleontologie-biedt-een-ander-perspectief-op-het-klimaatvraagstuk~bd47d5da/>

Meer weten?

<https://www.bol.com/nl/nl/p/de-mens-als-grens/9300000128941910/>

De mens als grens – Over de onbuigzame barrières van ons bestaan
